

Obsahový štandard zo slovenského jazyka a literatúry do 8-ročného štúdia

1. Zvuková rovina jazyka

- abeceda, písmená
- hlásky (samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky – párové znelé/neznelé, nepárové znelé, slabikotvorné, obojaké)
- bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka, úvodzovky
- melódia vety (oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, zvolacia, želacia)
- priama reč, uvádzacia veta
- výslovnosť – splývavá, viazaná
- výslovnosť a výskyt ä
- spodobovanie
- vybrané slová
- rozdeľovanie slov na slabiky, predponových slov (slabičné/neslabičné predpony)
- prestávka, sila hlasu, tempo, hlavný slovný prízvuk, dôraz
- pravidlo o rytmickej krátení

2. Významová/lexikálna rovina jazyka

- slovo, slovná zásoba, spisovný jazyk – nárečia, jednovýznamové/viacvýznamové slová, synonymá, antonymá
- slovníky – pravopisný, synonymický, frazeologický
- tvorenie slov pomocou predpôn, odvodené slovo
- ustálené slovné spojenie/frazeologizmus
- príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie

3. Tvarová/morfologická rovina jazyka

- skloňovanie, pády – nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál, inštrumentál; pádové otázky
- podstatné mená – všeobecné/vlastné, životné/neživotné, rod (ženský, mužský, stredný), pád, vzor (chlap, hrdina, dub, stroj; žena, ulica, dlaň, kosť; mesto, srdce, vysvedčenie, dievča)
- prídavné mená – ohybný slovný druh, akostné, stupňovanie, vzťahové, rod, číslo, pád, vzor (pekný, cudzí)
- zámená – osobné – základné, privlastňovacie
- číslovky – základné, radové
- slovesá – tykanie/vykanie, časovanie, osoba (1., 2., 3.), číslo, čas (minulý, prítomný, budúci), neurčitok, sloveso byť
- príslovky
- predložky – väzba s pádom

4. Syntaktická/skladobná rovina jazyka

- veta – jednoduchá veta
- vety podľa obsahu – oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia
- slovosled

5. Sloh

- pozdrav, oslovenie, predstavenie sa, privítanie, rozlúčenie, prosba/želanie, poďakovanie, ospravedlnenie – ústne, s vysvetlením; vyjadriť súhlas/nesúhlas, blahoželanie – ústne/písomne, adresa, adresa odosielateľa, adresát, pohľadnica,
- súkromný list – ústne/písomne, tvorba otázok (žiadosť o informáciu), rozhovor, začiatok a koniec telefonického rozhovoru,
- osnova, nápis, nadpis, odsek,
- rozprávanie – ústne, jednoduché rozprávanie – ústne/písomne (úvod, jadro, záver; časová postupnosť pri rozprávaní), rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne
- opis -ústne/písomne; predmetu, obrázka/ilustrácie, osoby, pracovného postupu
- umelecký a vecný text
- krátke správy – SMS, e-mail
- oznámenie, správa, pozvánka, plagát, vizitka, inzerát, reklama
- kľúčové slová
- poznámky/konspekt, koncept
- ústna reprodukcia
- cielený rozhovor (interview)
- hlavná myšlienka
- téma
- diskusia, debata, názor

6. Všeobecné pojmy literatúry

- autor – spisovateľ - poslucháč, čitateľ - divák
- herec, režisér, scenárista, dramaturg, scenár
- kniha, knižnica, časopis, noviny, rozhlas, televízia, film
- text, ilustrácia
- poézia, próza
- divadelná hra
- bábkové divadlo – bábka
- literatúra pre deti
- náučná literatúra
- encyklopédia

7. Literárne žánre

- komiks
- bájka

- báseň
- pieseň – ľudová
- hádanka, vyčítanka, príslovie, porekadlo, pranostika
- rozprávka – ľudová, autorská, televízna, filmová
- legenda
- povesť – ľudová, autorská

8. Štruktúra diela

- dej
- hlavná myšlienka
- téma
- literárna postava – hlavná, vedľajšia
- rozprávač
- kompozícia literárneho diela – nadpis, odsek, kapitola, verš, strofa

9. Štylizácia textu

- dialóg
- prirovnanie
- zdobenina
- personifikácia/zosobnenie
- epiteton
- nonsens

10. Metrika

- rým
- rytmus
- refrén